

"БИИР ИЛЛЭХ КЭРГЭННЭ"

Саха норуота түөрт үйэ устата нуучча норуотун кытта иллэхтик-эйэлэ-эхтик олоһбут дьылларыгар махталлаах. Саха сирин картатыгар баар аһыгы куораттар, бөһүөлөктөр, бөдөн тэрилтэлэр нуучча норуотун көмөгө уонна өйөбүлэ баар буолан тутуллубуттара. Онон киһиэтэргэ махталбыт саамай истин. Вэйэбит инники кэскилбитигэр эрэллээх буолуубут эмиз нуучча норуотун кытта биһиргэ соморулоһуута олохтурар.

Бу күннэргэ Саха сирэ Россия государствотар көнүл өттүнэн холбоспута 375 сылыгар аналлаах "Биир иллэх кэргэннэ" диэн улуустаары уус-уран самодеятельноһу көрүү сафаланна. Улууска фестивалы тэрийэр 10 киһилээх комиссия тэриллибита. Комиссия председателе "Чурапчы улууһа (оройуона)" МТ баһылыгына социальнай болтуруостарга солбууааччы А.С.Иустинова. Бу фестиваль урукку сыллартан уратылаах бастакынан, оскуола оҕолоро кыттыбаттар, иккиннин, быйыл дьүүлүүр сүбөһү анал үөрэхтээх эдэр специалисттар үлэллилэр. Фестивалы маньаһынан Хатылы нэһилиэгэ сафалаата. Уус-уран самодеятельность кыттылаахтарын комиссия председателе А.С.Иустинова, улуустаары култура управлениетин начальнига Д.Д.Попов ээрдэлээтилэр, фестиваль сыалын-соругун биһилиннэрдилэр. Хатылылар сахалыы сайарастык, эдэрдик эрчимнээхтик "көрүн, истин, сэргээн" диэн туран "Үөрүү-өрөгөй" үткүүтүнэн сафалаатылар. Онон салгыы Н.Сибиряков тылларыгар, мелодиятыгар "Сахам сирэ", "Дорообо Чурапчыга" ырыалары ыгчаттар толорууларыгар дуоһуйа иһиттибит. Үткүүтүттэр бөлөхтөрүн толоруулар закарпатскай, караимскай үткүүлэр күүстээх ытыс тыаһынан доҕуобалланылар. Эдэр кэскилээх ырыаһыт Митэй Попов, Д.Попов тылларыгар, мелодиятыгар "Төрөөбүт дойдубун ахтыбын" ырыата дьүүлүүр сүбэ биһирэбилин ылла. Гаврил Попов "Динь-динь-динь" романы

грамотнай бафайытык ыллаата эхөөрү кыларын ситэ туһаммата. Уопсайынан эдэр ыгчат сценары ылыһырын, үткүүлүүрүн көрөргө үчүтэйэ сүрдээх.

Россия кэргэн эйэһитигэр биһилибит "Ты Россия моя" диэн ырыаны толорбут Светлана Батарина өссө өрө көтөҕүллэн туран толорбута буоллар ырыата бэркэ тахсыа эбит. "Илгэ" фольклорнай ансамбль "Айыы" Дьурафастай" олохтохтон быһа тардыһып, хас биһирдүүлэрэ ылыһыр уратыларын чопчулаан көрөөччүтэ тизэртилэр. Аһы ыгчаттар фольклорга эмиз ансамбль тэринэн эрэллэр эбит. Эдэр ыгчат бэйэ төрүт музыкальнай културатыгар сыстан эрэрбиттэн киһи үөрэр. Сценарга бэркэ оонньуох дьон тыл-өс өтгүн үчүтэйдик чочуйбаттар, инниэтин учуоттаныахтарын наада. 40 киһилээх хор "Широка страна моя родная" уонна хайаан да ирдэнэр "Аан дойду ыгчатын сүрө" ырыанан концерты түмүктэтэ. Үткүүлэри Валентина Дьяковская, ырыалары Розалия Попова, Митэй Попов, фольклорнай ансамблы Анастасия Захарова баламнээбиттэр. Балаһа Спирдон Готовцев доҕуобулаата.

Салгыы Таатта урэх тардылаах, саха тылын төрүттээбит лингвист-учуонай С.А.Новгородов дойдутугар - Волтонор тийдибит. Көрөөччү, сэнээрээччи кулубу тобус-толору. Ыык аһылларын кытта киһи хараар тутта спена кэргэнигэ быраһыллар. Уран тарбахтаах, ураты талааннаах Н.Игнатьева сатабыһын барытын ууран 375 сыл иһигэр фестиваль сыалын-соругун барытын киллэрбит. 60 киһилээх хор "Родина" уонна "Аан дойду ыгчатын сүрө" ырыанан концерты аһар (хормейстер Дария Жиркова, аккомпаниатор С.Готовцев, Марианна Ефремова туруорбут).

"Саха үткүүтэ", нуучча норуотун "Прилуки", молдавская үткүүлэрэ көрөөччүлэр биһирэбиллэрин ылла. Ордук нуучча норуотун "Прилуки" үткүүтэ табылына, таастара-салтара үткүү ис хоһоонутар сөп түбүһэр

гына сиздэрэйдик таньылыбыт. "Чуораайы" ансамбль Ю.Сивцев тылларыгар, мелодиятыгар "Ор сааһым" ырыаны толордо, ол гынан баран састаап арыаабыта биллэр, күүһүт курдук буолбата. Сценкарлары Мотрена Монастырева туруорбут. Мотрена Егорова, Светлана Мордовская "Дьяр-метеоккии" сценкарга табыллан оонньоотулар. Екатерина Монастырева "99-тоғ" монолога бэркэ сафаланан баран уһаан-тэнийэн хаалла. Валентина Дьяковская салайааччылаах фольклорнай ансамбль норуот үйэлэргэ мунньуумут муудараһын илдэ сылдыарыатын-тойугун, имигэстыллаах чабырарын, этигэн хомуһун, оһуохайын түмөн бэрт сонун нүөмэри туруорбут. Ордук чабырархара табылына. Варвара, Илья Седалищевтар диэн эдэр ыал түөрт кыталык кыргыттарынаан, сахалыы сиздэрэйдик таннан-симээнэн, ыллаан-туойан, кырдык да орну бэйэ холобурунан иһиги туһунан буолан, дьүүлүүр сүбэ саамай үрдүк баалын ылыһылар.

Быйылы фестивальга саха киһитин сайаас санаалыыр, айылытын арчылыыр, саха таһаһын көрүү балаһыанньа быһыыһынан хайаан да ирдэнилэр. Биһиртэн биһир Алаас хотуттара ону кытта дьиз-кэргэн тулланнаабат тулаһыһылар, эргийэр киһинэрэ ара баһылыктара хас биһирдүүлэрэ бэйэлэрин эрэ ис туруктарыгар сөп түбөһэр гына таннан-симээнэн, холкудук-дөһүнүк туттан-хаптан киһиритэригэр санаабытыгар алаас тыала ил гына. Концерт Дьулустан Брызгалов "Нөрүөн-нөрүгү" ырыатынан өрө күүрүүлээхтик түмүктэннэ. Ханьык бафара дьаһал ыптааччыттан улахан тулукутаах. Концерты Анна Новгородова, Любовь Захарова нууччалыы-сахалыы тылынан лоп-бааччы кыайа тутта ыттыһылар. Дьэ ити курдук, дьон буолбут, дылу туһут, нууччалардыын доҕордо-спут үбүлүүбүтүттэр аналлаах көрүүнү хатылылар, болтонолор ситиһилээхтик сафалаатылар.

Е. ЕГОРОВА

СААСКЫ ХАЛААН УУТУН АҔАРЫЫ БЫЛААННАРА

Быйыл хаар үтүс сирдэринэн олус халын уонна күһүн сир олус уулаах тонмута, онон саас олус элбэх уу кэлэн аһара сафаланар. Былырын сааскы халаан уутун этэнгэ аһарбыһыт эрээри, Куоҕалы, Липкэлээх, Манан Кэрэх, Мороллойд быһыттар, андаатар хаһан каһиһэн, улахан өрөмүөнү барбыттар, үтүстэригэр өссө дьуһуурусту-ба баар буолан, биризмэтигэр билэн, өрөмүөннээбитт.

Быйыл сааскы халаан уутун аһарга былырынынгытааф аһаһа үт көрүлүнэ. Онон быйыл күөлэрбитин, быһыттарбытын, регулятордарбытын олох күүсэ кэргэн-манаан, алдына иһигинэ эрдэттэн билэн-көрөн өрөмүөннээн, андаартан харыстаахпытна сатанар буолла. Билигин быһыттары бөөргөтүүгэ Хаҕылааттан бутовай таас таһылытын сафалаатыбыт, барыта 600 кубометр таас таһылыта былаанналар. Бастакы рейстар Куоҕалыга, Чыалпара эбэттэр афылыһыһылар. Бутовай таастары иһаистан таһылыбат гына мизэстэтигэр сүбэлэһэн, контуруу-олаан куттарыахха наада.

Таатта суньүгэр баар бетоннай регулятордар бары аһаас тураллар. Быһыттары өрөмүөннээһингэ харчы көрүлүүтэ кыра, онон кутталлаах эрэ сирдэри бөөргөтүү барар. Улахан болломтону Куоҕалы быһытыгар, Сир-Холжорско, Липкэлээххэ, Чыалпара күөлүгэр, Мороллойдго ууран, халаан уута аһар кэмигэр күн аһы көрөр-кэтиир дьону анаахпытна эрэ сатанара буолуо. Маны таһынан хас биһирдик нэһилиэккэ эмиз халаан уута аһар кэмигэр паводковай комиссия тэриһэн үлэлэтэриг хайаан да наада.

Саас аһы үтүс алаастар, намыһах сиргэ олорор ыаллар хаар уутуттан уута бараллар. Олорго халаан уута буолбатах диэн үп-харчы көрүлүбөт, көмө быһыыһынан ыттылар дьаһаллар ситэтэ суохтар, кэм да баран босхо элбэҕи үлэлтир кыада суох. Онон маньааха олохтоох дьаһалтанан эбэтэр күһүн уу түһар дириг водемнары хаһан, улахан кыамталаах электрческэй насостарынан ууну бырахтарыһыны былааннаахтык ытты наада буолар. Халаан уута аһар кэмигэр аварийнай түгэнгэ көмөлөһөр техника түмүллэн, улуус үрдүнэн паводковай комиссия сылын аһы үлэлтир, онно бука бары күүс-көмө буолан үлэлтиэхтээхт.

Кэлэр сылларга Куоҕалыга, Кындапта бетоннай таһылынаах регулятордары, Хаамыага маз регуляторын бетоннай гына реконструкциялааһын бырайыактара ондуулан бүтүлэр. Кытаанаахха Түгэх Эрпийбит, Нама быһыттарыгар сифоннары туруортаан, үлэлтэн уутун таһынарын афыйтаахпыт. Маньык үлэ Сыланга Чыман күөлүгэр ыттылыада. Сифоннарын Чурапчытаагы "Мелиоратор" ААО онорон биэриэр. Туруоран үлэлтэниги биһиги специалистарбытын көмөлөһүннэрэн туһаанаах нэһиликтэр байалэр оҕоруохтара. Онон сааскы халаан уутун этэнгэ аһарга бука бары актыыбынайдык үлэлээн күүс-көмө буоларгытыгар ыгырабыт.

В.Е. МАКАРОВ

Чурапчытаагы "Мелиоратор" ААО солбууааччы директора

СОЦИАЛЬНАЙ ЭЙГЭ ҮЛЭҔИТТЭРИН СЕМИНАРА

Аһыт нэдиэлэрэ улуус дьаһалтатын дьиктигитактовай саалатыгар улуус үрдүнэн социальнай эйгэ бары үлэһиттэригэр туһулаамыт семинар буолан ааста. Бу семинар сүрүн соругунан, 2007 сылы көрөө чэпчэтинэн туһанааччыларга, пенсионердарга тахсыбыт үтүс уларыһыһылар уонна кулун тутар ыҕта биһиги улууспутугар ыттылар. Үлэ уонна социальнай сайдыы министрствотын учараттаах коллегиятыгар туһулаамыт үлэһит-хамнаһы дьүүлэһии буолла.

Семинары социальнай управление салайааччыта Д.М.Добанова иһлээн-сафалаан ыттыта. Семинарга нэһиликтэр бары кэригэ кыттыһыны ыттылар. Ол эбэтэр, дьиз кэргэн специалистара, кырдыастары дьизэр көрүү үлэһиттэрэ, нэһилик специалистара. Күн бастакы аһарыгар улуустаагы ГТАС (нач. У.Н.Атласова), пенсионнай управление (сал. В.С.Христофорова) информация онордулар. Салгыы пенсионнай управление спе-

циалистара отделарынан арахсан биһиргэ үлэлэһии туһунан, ыттылар үлэҕэ көстөр алрастары, инниэтин ону туоратарга биһиргэ үлэлэһии этилэр. Улуустаагы дьиз кэргэн киһиттэн директор М.Н.Саввина, психолог А.А.Седалищева семинар кыттылаахтарыгар үлэһит-хамнаһы биһилиннэрдилэр. Дьиз кэргэн специалистарыгар туһулаамыт отчуоту ситэрэн онорорго сүбэлэри биһирдилэр.

Эбэтэр кэнигиттэн муниципальнай тэриһили дьаһалтатын аатыттан баһылык бастакы солбууааччыта Н.Н.Попов кыттыһыны ылла. Кэни семинар кыттылаахтарыгар улууска ыттыла турар сүрүн үлэһит-хамнаһы биһилиннэрдэ уонна ыттылаахтаах коллегияга бары баламнээх буолууну, бу дьаһал төһө кыталарынан үрдүк таһымынаахтык аһан, биһиги улууспутугар, социальнай өртүнөн хамсааһын тахсарыгар, суолу хаалларыахтааһын эттэ.

Семинарга кыттыһыны социальнай страховани фондатытан

К.Д.Корзина ылла. Аһыт нэдиэлэрэ Дьукуускай куоракка социальнай управление специалистарыгар ыттылыбыт семинар үлэтин-хамнаһын, ол эбэтэр буола турар уларыһыһылар тустарынан, чуоллаан 122 №-дээх супер-сокуон, биһир кмиээх харчынан төлөбүр туһунан информацияны сүрүнүгүр специалист П.Д.Елисеева онордо. Оһу пособиетын туһунан иһитиннэрини специалист А.Е.Макарова онордо, үлэлэтэччи уонна үлэһит икки ардыгар ондуулар үлэ дуоһабын оноруу хайдах ыттылаахтаарын үлэ көмүскэһии үлэһиттэ А.В.Васильева кэпсээтэ. Кэлбит специалистар семинар түмүгүнэн мунаарар болтуруостарыгар сөптөөх хоруйдары ылан тарастылар.

Кэлэр да өттүгэр биһиргэ үлэлэһии туһунан этилэр, санаа үлэлэтилэрэ этилиннилэр. Инниэтин да маньык дьаһал ыттыла турарыгар бафардылар.

Н. БОРИСОВА

Улууспут аабааччыларын олунньу 19 - 25 күннэригэр Аҕа

дойдуу көмүскээччилэр

күннэригэр аналлаах акция,

"Сага олох" хаһыакка

хаалбыт 4 ыйга чэпчэтиилээх

сурутуу ытыллары биллэрэбит.

Сыаната - 200 солк.

Күндү аабааччы ! Бу күннэри мүлчү

тутума, суруттарарга тизтэй !

"Сага олох" РИХ ГУ.

Доруобуйа харыстабылын эйгэтигэр ырынак дьылааннаах кэмин уйан, тэттимнээхтик үлэээн, уон сылларх убурун ситиһилээхтик көрсүбүт страховый хампаанньанын "Сахамедстрах" тэрилтэ буолар. Бу хайысхага үлэлээр кэккэ тэрилтэлэр кэлинги кэмиз элбээтилэр. Ол курдук "Аргысмедстрах", саага оннук-туойук булунан ээр "Капитал" курдук уонна да атын Россияттан бастаах-атах-таах хампаанньалар баар буолулар. Ол да иһин буолу, дьон бу хампаанньалар истэригэр, икки ардыларыгар туох-ханнык сыһыан үөскүүрүн, хайаларын өкөтө ордук эрэллээбин, барыстаабын сэнээрмилэрэ бэлэттэнэр.

"Сахамедстрах" • ОАО ГСМК генеральной директора Виктор Алексеевич этэринэн, булгуччулаах медицинскэй страховканын дьарыктанар хампаанньа элбээһинэ төһө да бүгүнкү олох ирдэбилэ буолтун иһин, күннээри үлэ уустуктары үөскэтэр. Ол гынан баран хас да тэрилтэ баар буоллааһына, хайа да өрүт үлэтин тупсарарыгар, саагаттан саага суолу-ниһи көрдүүрүгэр, элбэхтэн ордугу таларыгар төһүү күүс буолар. Бүтэр уһугар ханнык да хампаанньа таһытчы уратыны, үчүгэйи мэкэтиллиирэ кыаллыбат. Көрдөрүлээччи ханнык да хампаанньага страховкалааммытын иһин сии бири булгуччулаах медицинскэй страховкалааһын көрүллэр сиригэр-уотугар, оннобу поликлиникаларга эмтэнэр, онно уопсай программаларынан көрүллүбүт тэи өгөлөрүнэн туһанар.

Виктор Иннокентьевич, оннук буоллааһына хампаанньалар бэйэ-бэйэлэригэр туох уратылаахтарый?

Булгуччулаах страховкалааһынга уратылар суохтар. "Сахамедстрах" өгөтүнэн туһанааччы көрдөһүүтүнэн бири кэмнээх эбии өгө өгөһүллүөн сөп. Холо-

бу, ыарахан сыаналаах эпэрээсийэ ытыллаларыгар, чэбдигирдэр-көрдөрүнэр саваторийдарга путевка, байрайыас сыанатын чэпчэтэргэ. Ону таһынан биһиги аптекаларбытыгар страховкалаах дьон чэпчэтинанан туһаналлар. Маны сэргэ "Сахамедстрах" балыһалары, поликлиникалары медицинскэй тэриллэринэн, араас эминэнтумунан хааччыйар.

Өрөспүүбүлүкэ таһыгар табыстаахха "Сахамедстрах" полиһын билимнэттэр диилэр.

Бу сыһына өйдөбүл. Хас улуус аайы курдук Россия бары регионнарыгар булгуччулаах медицинскэй страховка тиһилигэ үлэнир. Ону ханнык баарар атын куоракка, бөһүөлэккэ биһиги полиһытын билиниэх тустаахтар.

Өр сылларга ыалдыбатах киһи "Сахамедстрахха" төлөбүт харчыта ханна барарый?

Бүгүн эн доруобайың. Эн харчы атын ыарыһахтар эмтэниилэригэр барар. Ыалдыар түгэнигэр атын доруобай дьон харчыларынан эн туһаныа турдаа.

Эмп-томп, өгө ситэ сөбө суох өгөһүллүбүт буол-

лаһына мин кимтэн көмө көрдүөхтээхпиний?

"Сахамедстрах" страховкалыыр хампаанньа бу боппуруостарын дьарыктанар анал салаа баар. Үгэсэччи онно тиһинэх тустаах. Страховкалааммыт дьоммут бырааптары арангаччылыыр биһиги бири сүрүн эбээһинэспит буолар.

"Сахамедстрах" ОАО атын страховка тэрилтэлэринээбэр туох сүрүн уратылааһый, бэлэ өрүттэр дээбый?

Биһиги тэрилтэбит суудаарыстыбанан, олохтоох бырабытталыстыбанан контуруолланар буолан дьин ыарыһах интэриһин өрө тутар, саарбах дьыалаларга харчыны ыһыахтаабат, тус сыалыгар туттар. Сүрүн үлэбит таһынан кэккэ программалары толкуйдуубут. Холобура, ыраах сытар нэһиликтэргэ тиһиэн медицинскэй өгөнү оңоробут. Ол курдук, быһыл 16 улууска сылдьан 26 тыһыынча олохтоогу көрдүбүт - иһиттибит. Инникитин бары улуустары хабар былааннаахпыт. Оро сэллэгинэн ыалдымытын утары анал программалар үлэлээбит. Медиктэр идэлэрин таһымын үрдэттигэ ылсан дьарыктаннабыт. Төрдүс саага өнөбүтүнэн, үлэлээбэт кырдыагастарга бөхсө ачыысы сурттатан ылар кыагы бизрээбит. Сотору кэминэн бу өгөнөн куорат кырдыагастара туһанахтара Күһүн "Сахамедстрах" Дальнай Востокка бастакынан эмп-томп страховкалыыр лицензия ылла. Бу эмиз биһиги ситиһиһит буолар. Дальнай Восток атын куораттарын

ыкса сибээс олохтуурга, тастан үп-харчы киллэрингэ, өгөбүтүн тупсарарга бу ситиһини төрүт буолуо дьин эрэн саныбыт. Уопсайынан, билигин ырынакка уустук кэм үөскээтэ. Глобализация (бөдөңсүтүү) ыарахан тыһына элбэх кыра хампаанньалары суох оңорон ээр. Хас да тэрилтэтэн холбосмут улахан хампаанньа киһи хабааннаах, элбэх үптээх, дохуоттаах буолан тахсар. Ол иһин регионтан ситимнээх кыра страховкалыыр тэрилтэлэр симэхлийэр кутталга киридилэр. Билигин өрөспүүбүлүкэ 51 страховкалыыр хампаанньа баар. Арайык нэһиликкэлээх сиргэ бу олус элбэх сыһынара. Россия Аан дойдутаагы атын холбоһугар (ВТО) кирирээри турар. Оччотугар, Россия страховкалыыр ырынагар улахан омок сири хампаанньаларын филиаллара килиэхтэрэ. Ол иһин дьогус страховкалыыр тэрилтэлэр араас регионнарга элбээтилэр. Кинилэр бигэ эрэллээх буолаллара саарбахтардаах. Минна мин холобур аралыах этим, АФК "Система" дьин-Российскай диверсификацияна корпорацияны. Бу уустук тутуллаах улахан тэрилтэ телекоммуникация, үрдүк технологиялар, страховка, баан, дьин-уот, атын уонна масс-медиа бөлөхтөрүн түмэн өгөһүллүбүт. Саха сиригэр кыахтаах промышленинай, финансовой тэрилтэлэр бааллар. Арай бу "Система" курдук корпорацияны манна тэрийбит киһи төһөлөөх үчүгэй, барыстаах буолуо этэй? Эбэтэр Татарстанга баар "Ак Барс" дьин эмиз отучча көрүгнээх ту-

туу, тыа хаһаайыстыбатын атын, баан, дьин-уот тэрилтэлэрин хабаан олорор бөлөх курдук. Бу бөлөх 100% Татарстан өрөспүүбүлүкэтин бырабытталыстыбатын акцияны тутан олорор. Туһулаан бу бөлөх Татарстан инвестицияна программаларын сайыннарарга тэриллибит эбит. Биһиги тэрилтэлэрби ыһыллан олоролоро өрөспүүбүлүкэ барыһа суох. Олохпун уустук боппуруостарын бири кэмин быһаарсар ордук курдук саныбын.

Глобализация "Сахамедстрах" хампаанньатын таарыһан ааһыан сөп дуо?

Оннук буолуон да сөп. Ол эрээри, биһиги өрөспүүбүлүкэбит эһитим курдук, Россияттан тутулууга суох туспа страховый хампаанньалаах буолуохтаах. Бэйэбит испитинэн национальнай да, федеральнай да доруобуйа харыстабылын программаларыгар туруулаһан, сайыннаран үлэнирбитигэр оннук хампаанньа баара ордук. Билигин манна баар хампаанньалар хайдах - туохтуктаахтарын сыаналыыр ыарахан Сорохтор бүгүн бааллар, сарсын суохтар. Ол иһин өрөспүүбүлүкэ олохтоохторугар тоһоҕолоон этиэм этэ, атынтан атын хампаанньага көһөргө ыксаабакка, олохтоохтук иһиниһиттэн уоланан көрүң, хайата барыстааһын талың. Доруобуйа - киһи сүрүн бааһа. Ити боппуруоска чэпчэтитик сыһыаннаһар, күннээринэн эрэ аттаран олорор сатамат.

"Сахамедстрах" ОАО ГСМК пресс-киһиэ.

Спорт

Көҥүл тустуу күрэхтэһиннэригэр кумаагы тутта-тута кэлэр-барар киһини спорду сэнээрээччилэр, бука, элбэхтик көрбүт буолуохтаахтар. Киһи кимий? Күрэхтэһин кылаабыһай сэкэртээрэ, Чурапчытаагы спортивнай интернат-оскуола көҥүл тустууга отделениетын тренерэ, ССРС спордун маастара, СР үөрэҕиригэр туйгуна Егор Дмитриевич Аржаков. Киһи бу күнүгэ 50 сааһын томточчу туолла.

Биригэ үөрэммит доротторо Алексей Диодоровтыын, Иннокентий Зыриновтыын, Григорий Христофоровтыын уо.д.а. кытта бири да дьарыгы көтүппэккэ эрчиллибитэ, тустуук быһыытынан элбэи эбимэитэ. 1976 сыллаахха, Монреальга ХХI-с олимпиаданы оонньуулар ытыллар сылыгар, Чурапчы спортивнай интернат-оскуолатын бүтэрбитэ уонна тутта армияга ыгырыллыбыта. Гоша сулууспалыыр чааһыгар тустуу секцията суох буолан, ити кэмгэ дьары-

уолаттарыттан бастакынан "БАМ көбүөрүн хаһаайына" буолбута уонна ССРС спордун маастарын нуорматын толорбута. Педьестал иккис, үһүс үктэллэригэр саха уолаттара С.Ноев, Ст. Сивцев турбуттара. Москвага ХХII-с оонньуулар ытыллар сылларыгар уол киһиэ-кэлээх спорт маастарын бэлэтин түһүтэр анньыммыта.

Салгыы Егор Дмитриевич 1981 сыллаахха Львоптаагы физкультура уонна спорт государственнай инстит-

тыгар Чурапчы үөрэнээччилэрэ Колл. Аянстов чемпионнаабыта, Роберт Окорочов, Тимур Пестерев боруонса мэтээллэри ылбыттара. Ахсынны ыйга Чурапчыга ытыллыбыт Н.Н.Тарская бириһин иһин республика хамаанданан уонна бириһилээн бастыыр иһин күрэхтэһинитигэр элбэх чемпионнаах уонна призердаах Чурапчы хамаандата бастакы миэстэни ылбыта, Н.Н.Тарская кубога Чурапчыга хаалбыта. Бу күрэхтэһиниһтэн Ю.Афанасьев, В.Корякин, Д.Неустроев, А.Контоев, И.Петров уо.д.а. курдук билигин тустан өрөгөйдүү сылдьар талааннаах бөгөстөр үүнэн тахсыбыттара. Маннаах барытыгар Егор Дмитриевич кылаата улахан.

Киһи - чөл олохтоох дьин кэргэн аҕа баһыһыга. Уруумкэ арыгыны иһэтэх, бири боппуруоскэни тардыбатах, чахчы холобурга сылдьар киһи. Түөрт уол амарах аҕата, таптааллаах эһэ. Уолаттара бары тустуунан дьарыктаналлар, республика чемпионнара.

Егор Дмитриевич олодун ортоку омурданынан эүрдэлээн туран үлэтигэр уонна тус олоһор ситиһиннэри, дьин кэргэнигэр дьолу-соргуну баарабыт.

Платон КОРКИН,
РФ Журналистарын Союһун
чиһиэ.

Хаартыскаа: Е.Д.Аржаков.

БАМ КӨБҮӨРҮН ХАҤАЙЫНА

Гоша кэрэ айылҕалаах, сыһыыллар сүүрүктээх Мындааайы сиригэр төрөөбүтэ. Умуллубат оро сааһа онно аасыта. Тустуу көбүөрүгэр бэһис кылааска үөрэнэ сылдьан тахсыбыта. Оччолорго Миңскэйдээри физкультурнай үрдүк үөрэҕи бүтэрбит Афанасий Георгиевич Габышев уонна Хабаровскайдаагы үрдүк үөрэҕи бүтэрбит Гаврил Васильевич Захаров салайар секцияларыгар сылдьан тустуу бастакы үөрэҕи барбыта. Бу көрүң Чурапчыга туругуран турар кэмэ этэ. Тренер Коркинга дьарыктаныан бадалаах олус элбэ. Гоша икки сыл иһигэр оскуола, оройуон үөрэнээччилэрин күрэхтэһиннэрин чемпионугар тиһиэ үүммүтэ.

Тохсус кылааска кирирингэр Чурапчы спортивнай оскуолатыгар тренер Д.П.Коркинга дьарыктана барар чиескэ тиксэр. Кыһыны быһа

гың тохтоо сылдьыбыта.

1978 сыллаахха армияттан кэлэн баран Мэнэ-Хаҥалас Теңулуугу Саха АССР үтөөлээх тренерэ М.Г.Кожуровка дьарыктанар. Онтон салгыы 1979-80 сылларга Дьоккуускай куоракка 14 №-дээх ГПТУ-га үөрэнэ-үөрэнэ куоракка үлэли кирибит тренеригэр Д.П.Коркинга эрчиллэр, улахан таһымнаах күрэхтэһиннэргэ кыттар. Ол курдук, 1979 сыллаахха Дьоккуускай уонна Ленинград куораттарга ытыллыбыт Бүтүн Союзтаагы турнирдарга бириһиттэх миэстэлэргэ тиксигэлир. Киһи нинигэр нуруоттар икки ардыларынаа кылаастаах спорт маастардара Е.Алексеев, Г.Христофоров, Г.Троев, В.Чириков тахсаллар.

1980 сыллаахха Благовещенскай куоракка аан бастаан ытыллыбыт "БАМ көбүөр" дьин Бүтүн Союзтаагы турнирга чемпионнаа, саха

тутугар үөрэнэ кирир. Студенньыар сылларыгар дойдуну студенттарын, общестнолар күрэхтэһиннэригэр институт сүүмэрдэммит хамаандатыгар ытыллан Москва, Ленинград куораттарга тиһиэн тустуулаһы сылдьыбыта. Е.Д.Аржаков 1984 сыллаахха үрдүк үөрэҕи ситиһилээхтик бүтэрэн, дойдутугар Чурапчыга кэлэн Д.П.Коркин аатынан Чурапчы республиканскай спортивнай интернат-оскуолага көҥүл тустуу отделениетын тренеринэн күн бүгүнүгэр дьин харыс да сири халбарыйбакка таһаарылаахтык үлэли-хамсы сылдьар.

ЧРОСИО үөрэнээччилэрэ республика, Россия, нуруоттар икки ардыларынаагы таһымнаах турнирдарга мэлдьи ситиһилээхтик кытталларын бары иһэ-билэ сылдьабыт. 2006 сыллаахха Дьоккуускайга ытыллыбыт Россия ыҕчаттары чемпионна-

"Сага олох" редакционной-издательской холбогч ГҮ. Оффсетнай бэчээт. Сагаанһын № 20 Тираж 2562. 19.02.2007 с. бэчээхкэ бэрилиннэ.
Хаймст издизлэбэ үстэ: олтуарунньукка, чэппизгэ уанна субуотада тахсар.